

ODLUKE DOMAĆIH SUDOVA

UZROČNA VEZA IZMEĐU BOLESTI I RADA NA BRODU

VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Presuda broj: Revt-16/03-2 od 19. veljače 2003.

Vijeće: Jakob Miletić kao predsjednik vijeća, dr. sc. Ivan Kaldić,

Gordana Matasić-Špoljarić, Damir Mratović i Katarina Buljan kao članovi vijeća

Član posade potražuje od broдача i poslodavca naknadu nematerijalne štete zbog bolesti koja se kod njega manifestirala za vrijeme rada na brodu, a zbog koje je iskrcan i liječen u bolnici. Tužitelj u postupku nije dokazao da je na brodu zaražen uzročnikom bolesti, niti da je rad na brodu kod njega izazvao manifestaciju iste bolesti. Bez postojanja uzročne veze između rada na brodu i nastupanja bolesti nema odgovornosti broдача i poslodavca. Sudovi su zaključili da nisu ostvarene pretpostavke za odgovornost broдача i poslodavca za naknadu nematerijalne štete (fizička bol, strah, duševna bol zbog smanjenja životne aktivnosti).

Predmet spora je zahtjev člana posade (tužitelja) za naknadu nematerijalne štete zbog tuberkuloze pluća koja se kod njega manifestirala za vrijeme dok je bio ukrcan na brodu. Tuženi u sporu su poslodavac (prvotuzhenik) te broдар (drugotuzhenik).

U postupku je utvrđeno da je tužitelj zaključio ugovor o radu na određeno vrijeme te se u svojstvu drugog časnika palube ukrcao kao zaposlenik prvotuzhenika na brod drugotuzhenika. Za vrijeme rada na brodu kod tužitelja se manifestirala bolest (tuberkuloza pluća) pa je iskrcan i liječen u bolnici u Kanadi. Tužitelj svoj tužbeni zahtjev temelji na odredbama sklopljenog ugovora o radu čiji sastavni dio je u smislu klauzule 1. ugovora Nacionalni kolektivni ugovor za hrvatske pomorce od 27. svibnja 1994. godine. Smatra da mu tuženici odgovaraju za štetu prema odredbama čl. 22. spomenutog Kolektivnog ugovora s aneksom te da mu pripada pravo na naknadu za slučaj trajne invalidnosti.

Prvostupanjskom presudom odbijen je tužbeni zahtjev za naknadu štete kao i tužiteljev zahtjev za naknadu parničnih troškova, a tužitelj je obavezan tuženicima naknaditi parnične troškove. Drugostupanjskom presudom odbijena je tužiteljeva žalba i potvrđena prvostupanjska presuda. Nižestupanjski sudovi su utvrdili da tužitelj nije dokazao uzročnu vezu između svoga rada na brodu i nastupanja bolesti (tuberkuloze pluća), jer se uzročnikom te bolesti mogao zaraziti i prije ukrcaja na brod. Zbog toga nižestupanjski sudovi smatraju da nisu ostvarene pretpostavke za odgovornost tuženika za naknadu nematerijalne štete (fizičke boli, strah, duševne boli zbog smanjenja životne aktivnosti), pa su odbili tužbeni zahtjev.

Protiv pravomoćne drugostupanjske presude pravovremenu, dopuštenu i potpunu reviziju izjavio je tužitelj iz svih revizijskih razloga s prijedlogom da se niže-stupanjske presude ukinu. Tuženici na reviziju nisu odgovorili, a nadležni državni odvjetnik se o reviziji nije izjasnio.

Vrhovni sud Republike Hrvatske odbio je reviziju kao neosnovanu (čl. 393. ZPP). U obrazloženju presude je istaknuo da tužitelj u sporu nije dokazao da je na brodu zaražen uzročnikom bolesti, a niti da je rad na brodu kod njega izazvao manifestaciju bolesti, a bez postojanja uzročne veze nema odgovornosti tuženika za naknadu predmetne štete. Tužitelj nije obrazložio u čemu nalazi bitne povrede odredaba parničnog postupka, a u postupku pred nižestupanjskim sudovima nije došlo do bitne povrede odredaba parničnog postupka na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti (čl. 386. Zakona o parničnom postupku – “Narodne novine”, broj 53/91, 91/92 i 112/99 – dalje u tekstu ZPP).

U obrazloženju svoje odluke Vrhovni sud Republike Hrvatske osvrnuo se na odredbe Nacionalnog kolektivnog ugovora za hrvatske pomorce i zaključio da se odredba čl. 22. toga ugovora na koju se poziva tužitelj ne primjenjuje u ovom slučaju. Prema odredbi čl. 22. Kolektivnog ugovora u smislu dodatka br. 1. pomorac koji bez svoje krivnje pretrpi nezgodu tijekom svog zaposlenja kod poslodavca, uključujući i nezgode koje bi mogao pretrpjeti tijekom svog putovanja od mjesta prebivališta do broda ili s broda do mjesta stalnog prebivališta, te nezgode koje su posljedica pomorske ili neke druge opasnosti, te ako je zbog tih razloga njegova radna sposobnost smanjena, imat će pravo da uz osnovnu plaću s naslova bolovanja primi naknadu prema uvjetima i na način opisan u “*Group Life Insurance Policy*” koja je u svom izvornom tekstu prilog tog kolektivnog ugovora i čini njegov sastavni dio. Dakle, odredba toga članka uređuje pitanje naknade plaće posloprimcu u slučaju pretrpljene nezgode bez svoje krivnje tijekom zaposlenja kod poslodavca. Ta odredba se ne primjenjuje u predmetnom slučaju, jer tužitelj zahtijeva naknadu nematerijalne štete temeljem manifestacije tuberkuloze pluća koja nema značaj pretrpljene nezgode u smislu navedene odredbe spomenutog kolektivnog ugovora. Na konkretni slučaj se ne primjenjuju niti odredbe čl. 20. istog Kolektivnog ugovora, jer one uređuju pitanje naknade materijalne štete pomorca koji je iskrعان zbog bolesti ili ozljeda koje nisu nastupile njegovom krivnjom.

Zbog navedenih razloga Vrhovni sud Republike Hrvatske je odbio reviziju kao neosnovanu.

Dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, znanstvena savjetnica
Jadranski zavod Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Summary:

CAUSAL LINK BETWEEN DISEASE AND WORK ON BOARD

While working on board, the plaintiff manifested a disease and was discharged and treated in hospital. In the course of legal proceedings the plaintiff proved neither having been infected on board with infectious agent that had caused the disease nor that the work on board had caused him the manifestation of the same disease. There is no liability of the shipowner and the employer without existence of causal link between work on board and the onset of the disease.